

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobce: **nezl. D. H. B.**,
státní příslušník Irácké republiky,
t. č. X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.,
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2019, č. j. OAM-499/DS-PR-P13-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2019, č. j. OAM-499/DS-PR-P13-2019, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví, jímž žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je s ohledem na § 10a písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ve vztahu k České republice

nepřípustná a řízení o ní se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje. Dále bylo rozhodnuto, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. b) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“ nebo „nařízení Dublin III“), je Rumunsko.

2. Žalobce uvádí, že je mu 16 let a žalovaný s ním měl zacházet tak, aby nedošlo k narušení jeho nejlepšího zájmu. Žalovaný se měl podrobněji zabývat zkoumáním situace žadatelů o azyl v Rumunsku, měl shromáždit více relevantních podkladů, založit je do spisu a poté je zapracovat do odůvodnění rozhodnutí. Postup žalovaného byl však zcela formální a podklady, z nichž vycházel, jsou nedostatečné pro závěr, že v Rumunsku nedochází k systémovým nedostatkům v azylovém řízení. Opak žalobce dovozuje jednak z vlastní zkušenosti (špatné hygienické podmínky v táboře u T., nedostatek jídla a pití), jednak ze zprávy *Asylum Information Database* ze dne 2. 7. 2018 a ze zprávy *US Department of State ke stavu lidských práv v Rumunsku za rok 2017*, z nichž mají vyplývat některé negativní poznatky nebo jevy, např. nestandardní životní podmínky v uprchlických centrech, projevy protiimigračních nálad v rumunské společnosti. K přemísťování žadatelů o azyl do Rumunska je třeba přistupovat s velkou opatrností, proto měl žalovaný opatřit aktuálnější a úplnější podklady pro posouzení tamní situace.
3. Dále žalobce namítá, že žalovaný nevzal v potaz čl. 8 odst. 1 Dublinského nařízení, který stanoví příslušnost státu k vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu, je-li žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu. Žalobce v průběhu řízení totiž uvedl, že jeho matka se nachází v N.. Žalovaný ale v elektronických databázích pravdivost této informace ověřil a čl. 8 neaplikoval.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě opakuje informace o „azylovém příběhu“ žalobce a jeho rodinných vazbách. Při posuzování existence systémových nedostatků v rumunském azylovém řízení a v podmínkách přijetí žadatelů žalovaný vycházel ze zprávy svého odboru azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“) ze dne 5. 4. 2018, která azylový systém Rumunska podrobně popisuje. Tzv. Dublinský systém stojí na předpokladu, že s žadatelem o mezinárodní ochranu se bude zacházet stejně, ať podá žádost v kterémkoliv členském státě. Ohledně přítomnosti matky ve Spolkové republice N. žalovaný poukázal na „vývoj“ výpovědí žalobce a konstatoval, že od žalobce neobdržel přesnou adresu pobytu jeho matky v N., proto nepokládal tuto informaci za relevantní. Navrhuje zamítnutí žaloby.

Splnění procesních podmínek

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou, a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., které takový postup soudu předpokládá.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

6. Z obsahu spisového materiálu soud zjistil, že žalobce cestoval spolu s bratrancem R. E. O. a dalšími osobami v dodávkovém voze v úkrytu za dvojitou stěnou nákladového prostoru a

dne 11. 4. 2019 byl zadržen bez cestovního dokladu cizineckou policií. Směřoval z Rumunska do N.. Podle záznamu ze systému *Eurodac* podal žalobce dne 6. 4. 2019 žádost o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Rumunské orgány informaci potvrdily s tím, že žádost byla podána dne 5. 4. 2019 a je stále v šetření. Rumunsko akceptovalo žádost české strany o přijetí cizince zpět a souhlasilo s jeho přemístěním.

7. Ve spise je založeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina ze dne 12. 4. 2019 o zajištění žalobce za účelem jeho předání (v terminologii Dublinského nařízení přemístění) na dobu 30 dnů (do 10. 5. 2019). Do protokolu o výsledku ze dne 11. 4. 2019 žalobce uvedl, že se do Rumunska dostal přes Turecko, cestu zařizoval jeho strýc. Při pohovoru dne 29. 4. 2019 žalobce uvedl, že islamisté zničili jejich dům, přišel o otce a rodina se musela ukrývat v horách. V Rumunsku panovaly nelidské životní podmínky, nebyla teplá voda ani jídlo a pití. V N. má matku a strýce, k nim se chtěl dostat, jsou spolu v pravidelném kontaktu.
8. Žalobce využil svého práva na seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Nenavrhl doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí a ke zdrojům informací o zemi původu se rovněž nevyjádřil. Žádné nové skutečnosti nebo informace ve vztahu k postupu podle Dublinského nařízení uvést nechtěl, jen zopakoval, že se nechce vrátit do Rumunska, nýbrž k příbuzným do N..
9. Žalovaný napadeným rozhodnutím řízení ve věci mezinárodní ochrany zastavil pro nepřipustnost žádosti ve vztahu k České republice a rozhodl, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět je Rumunsko. Žalovaný nejprve vyloučil aplikovatelnost čl. 8 Dublinského nařízení, které se týká nezletilých osob bez doprovodu, neboť od žalobce neobdržel adresu pobytu jeho matky v N.. Členský stát příslušný k řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu byla tedy určena podle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, který stanoví, že příslušným je první členský stát, ve kterém byla žádost podána, což je Rumunsko. Jelikož žalovaný neshledal systémové nedostatky v rumunském azylovém řízení a v podmínkách přijímání žadatelů, rozhodl, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět je Rumunsko. Žalobce má z důvodu své nezletilosti statut zranitelné osoby, proto transfer do Rumunska bude probíhat současně s jeho opatrovníkem.

Posouzení žaloby soudem

10. Podle čl. 3 odst. 1 Dublinského nařízení členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.
11. V kapitole III Dublinského nařízení se jednotlivá kritéria pro určení příslušného členského státu uplatňují ve stanoveném pořadí. Prioritu má úprava v článku 8, kterého se dovolává žalobce a jenž se týká postavení nezletilých osob bez doprovodu.
12. Podle čl. 8 odst. 1 Dublinského nařízení, pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, je příslušným členským státem ten členský stát, ve kterém se oprávněně nachází její rodinný příslušník nebo její sourozenec, pokud je to v nejlepším zájmu nezletilé osoby. Je-li žadatelem vdaná či ženatá nezletilá osoba, jejíž manžel či manželka se nenachází oprávněně na území členských států, je příslušným členským státem ten členský stát, v němž se oprávněně nachází otec, matka nebo jiný dospělý, jenž je za tuto

nezletilou osobu zodpovědný podle práva nebo praxe dotyčného členského státu, nebo sourozenec.

13. Podle čl. 8 odst. 2 Dublinského nařízení, pokud je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu, která má příbuzného, jenž se oprávněně nachází v jiném členském státě, a pokud se na základě posouzení jednotlivého případu dojde k závěru, že tento příbuzný se o ni může postarat, tento členský stát sloučí nezletilou osobu s jejím příbuzným a je příslušným členským státem za předpokladu, že je to v nejlepším zájmu nezletilé osoby.
14. Podle čl. 7 odst. 3 Dublinského nařízení, s ohledem na uplatňování kritérií uvedených v člancích 8 a 10 a 16 zohlední členské státy jakékoli dostupné důkazy o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny žadatele na území některého členského státu pod podmínkou, že takový důkaz je předložen předtím, než jiný členský stát přijme žádost o převzetí dotčené osoby podle článku 22 nebo o jejím přijetí zpět podle článku 25, a že o dřívějších žádostech žadatele o mezinárodní ochranu ještě nebylo vydáno první rozhodnutí ve věci samé.
15. Naposled citované ustanovení Dublinského nařízení limituje (z časového hlediska) povinnost státu, který vede řízení o určení příslušného členského státu, přihlížet k dostupným důkazům o přítomnosti rodinných příslušníků nebo dalších příbuzných na území jiných členských států. Dožadující stát tedy zásadně zohledňuje všechny tyto dostupné důkazy jen do té doby, než obdrží kladnou odpověď dožádaného státu, v tomto případě akceptaci žádosti o přijetí žadatele zpět podle čl. 25 Dublinského nařízení. Tato koncepce odpovídá potřebě urychleně postavit najisto, který členský stát bude žádost posuzovat, a to i za cenu toho, že ve státě, na jehož území se žadatel nachází, se nepodaří opatřit a předložit důkazy o přítomnosti rodinných příslušníků nebo příbuzných v jiném členském státě, jehož příslušnost by přicházela v úvahu. Vzhledem k tomu, že nezletilí bez doprovodu tvoří kategorii obzvláště zranitelných osob, je důležité neprodlužovat postup pro určení příslušného členského státu více, než je nezbytně nutné.
16. Soud pro úplnost konstatuje, že stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, z úřední povinnosti vyhledává a zjišťuje rozhodné skutečnosti relevantní z hlediska určení příslušnosti. Postupuje však za nezbytné součinnosti žadatele, který častokrát jako jediný disponuje informacemi, jež by mohly mít vliv na určení příslušnosti podle některého z hledisek uvedených v kapitole III Dublinského nařízení. Řízení o předání žadatele není ovládáno neomezenou zásadou vyšetřovací, správní orgány tedy ověřují aktuálně dostupné informace a postupují v součinnosti s žadatelem a ostatními členskými státy tak, aby mohly otázku příslušnosti posoudit s praktickou mírou jistoty a s největším urychlením. Šetření prováděné státem, který vede řízení o určení příslušného členského státu, je komplexní v tom smyslu, že nesmí být opomenuto žádné hledisko uvedené v kapitole III Dublinského nařízení, případně poté hledisko funkčnosti azylového systému v dožádaném státě ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. Nelze však požadovat, aby pro účely tohoto řízení orgány dožadujícího státu nad rámec sdělení žadatele aktivně pátraly po rodinných příslušnících žadatele, vyzývaly jej k předložení důkazů na podporu nejasných tvrzení či odstranění rozporů ve výpovědích apod. Po akceptaci žádosti o přijetí žadatele zpět na území dožádaného státu by to ostatně již nepřicházelo v úvahu, jak vyplývá ze znění čl. 7 odst. 3 Dublinského nařízení.
17. V této souvislosti soud nepřehlédl ustanovení čl. 6 odst. 4 Dublinského nařízení, podle něhož platí, že „pro účely článku 8 členský stát, v němž nezletilá osoba bez doprovodu podala

žádost o mezinárodní ochranu, učiní urychleně příslušné kroky s cílem zjistit totožnost rodinných příslušníků, sourozenců nebo příbuzných nezletilé osoby bez doprovodu, kteří se nacházejí na území některého členského státu, přičemž chrání nejlepší zájem dítěte. Za tímto účelem mohou členské státy požádat o pomoc mezinárodní či jiné příslušné organizace a usnadňovat přístup nezletilé osoby k vyhledávacím službám těchto organizací. (...)“ Uvedená povinnost se nicméně netýká všech členských států, ve kterých se žadatel postupně nachází, ale pouze státu, v němž nezletilá osoba bez doprovodu podala žádost o mezinárodní ochranu. S ohledem na skutkové okolnosti posuzované věci tato povinnost tedy netíží orgány České republiky, v níž nebyla žádost o mezinárodní ochranu podána, nýbrž orgány rumunské. Bylo by ostatně protismyslné, aby totožné záruky pro nezletilé osoby, resp. tomu odpovídající povinnosti mělo více členských států současně, jestliže je stanovena zásada, že žádost o mezinárodní ochranu posuzuje vždy jediný členský stát.

18. Ze spisového materiálu žalovaného vyplývá, že v rámci výslechu konaného těsně po zadržení žalobce dne 11. 4. 2019 (v řízení o správním vyhoštění cizince) žalobce vypověděl, že když do města Š. přišla teroristická skupina, jeho rodiče byli zabití. Má pouze bratra M. a strýce Q. E. ve městě D.. Chtěl se dostat do N., kde má známé. Během pohovoru v rámci řízení o předání žalobce dne 29. 4. 2019 uvedl, že pouze otec byl zabit, matka žije v N. ve F., kde žádá o azyl. Přesnou adresu žalobce nevěděl. Stejně tak má v N. pobývat jeho strýc. Žalobce je s nimi v kontaktu skoro každý den přes internet, matka mu skoro každý den telefonuje.
19. Ve shodě s žalovaným soud považuje výpověď žalobce ze dne 29. 4. 2019, učiněnou za přítomnosti jeho opatrovníka, R. E. O., za nevěrohodnou a vnitřně rozpornou. Jestliže je žalobce s matkou, popř. strýcem v pravidelném kontaktu prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, nemělo by být sebemenším problémem udát přesnou adresu jejich pobytu na území S. r. N. a současně doložit, že tam pobývají oprávněně, jak tvrdí (např. fotografií průkazu žadatele o mezinárodní ochranu nebo opisem formuláře žádosti o mezinárodní ochranu). Ve spise není zachyceno (žalobce tyto údaje neuvedl) jméno strýce údajně pobývajícího v N. ani celé jméno matky žalobce (pouze na formuláři Detail daktyloskopické karty je v kolonce „jména matky“ uvedeno I.). I tato okolnost tvrzení žalobce o pobytu matky v N. činí nevěrohodným. Třebaže soud vnímá, že žalobce jako iráckého Kurda pravděpodobně postihl krutý osud v podobě ztráty blízkých osob, a že měl své osobní důvody, pro které se chtěl dostat do S. r. N., nelze mít za to, že důvodem cesty bylo opětovné setkání s vlastní matkou,. Je mnohem pravděpodobnější, že důvodem cesty bylo setkání s blíže neupřesněnými „známými“, jak to žalobce spontánně uvedl ve své první výpovědi, bez přítomnosti svého bratrance R. E. O..
20. Do okamžiku obdržení odpovědi rumunské strany na žádost o přijetí žalobce zpět (dne 24. 4. 2019) žalovaný důvodně vycházel z výpovědi žalobce učiněné dne 11. 4. 2019 a neměl důvod po rodinných příslušnících nebo příbuzných žalobce pátrat, jelikož žalobce jejich přítomnost na území Evropské unie neuváděl. Posléze výpověď změnil, nepředložil však pro svá tvrzení žádné přímé či nepřímé důkazy, dokonce ani indicie, jež by mohly být v rámci péče o nejlepší zájem nezletilé osoby bez doprovodu alespoň operativně ověřeny. Žalovaný proto nepochybil, jestliže pokládal tuto část výpovědi žalobce ze dne 29. 4. 2019 za nerelevantní ve vztahu k určení příslušnosti podle čl. 3 odst. 1, ve spojení s čl. 8 až 15 Dublinského nařízení.
21. Je pravdou, že žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí namísto obecné citace čl. 8 mohl vyjádřit výslovně též k aplikovatelnosti čl. 8 odst. 4 Dublinského nařízení, podle

něhož v případě, že není přítomen žádný rodinný příslušník, sourozenec nebo příbuzný uvedený v odstavcích 1 a 2 téhož článku, je příslušným členským státem ten členský stát, ve kterém nezletilá osoba bez doprovodu podala svou žádost o mezinárodní ochranu za předpokladu, že je to v nejlepším zájmu nezletilé osoby. Bylo by to žádoucí z toho důvodu, že rumunská strana v odpovědi na žádost o přijetí žalobce zpět učinila výslovnou výhradu, že by danou osobu odmítla přijmout tehdy, jestliže by mezitím požádala o mezinárodní ochranu v České republice. Rumunsko uvedenou výhradu odůvodnilo rozhodnutím Evropského soudního dvora ze dne 6. 6. 2013 ve věci C-648/11, z něhož vyplývá závěr, že ustanovení čl. 8 odst. 4 Dublinského nařízení [dříve čl. 6 druhého pododstavce nařízení Rady (ES) č. 343/2003] je nutno vykládat tak, že za okolností, kdy nezletilá osoba bez doprovodu, která nemá rodinného příslušníka oprávněně pobývajícího na území některého členského státu, podá žádost o azyl ve více členských státech, určuje toto ustanovení jako „příslušný členský stát“ ten členský stát, ve kterém se nezletilý nachází poté, co tam podal žádost o azyl. To znamená, že slova „členský stát, ve kterém nezletilá osoba bez doprovodu podala svou žádost o mezinárodní ochranu“ užitá v čl. 8 odst. 4 Dublinského nařízení nelze chápat tak, že znamenají první členský stát, ve kterém byla žádost podána, nýbrž že označují členský stát, ve kterém se nezletilá osoba nachází poté, co tam podala poslední žádost o mezinárodní ochranu.

22. Pokud by tedy žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice a současně setrval na svém původním stanovisku, že nemá na území členských států rodinné příslušníky nebo příbuzné, byla by státem příslušným k posouzení žádosti Česká republika, neboť by to zřejmě bylo v jeho nejlepším zájmu, a žalobce by tak zabránil nechtěnému přemístění do Rumunska. Ze spisu ale nevyplývá, že by žalobce žádost o mezinárodní ochranu v České republice podal, což žalovaný bez dalších podrobností zmiňuje v posledním odstavci na str. 2 napadeného rozhodnutí. Byť by bylo vhodné, aby tuto důležitou skutečnost žalovaný ve svém rozhodnutí zmínil právě v souvislosti se závěrem, že příslušnost členského státu nelze v daném případě určit ani podle čl. 3 odst. 1 ve spojení s čl. 8 odst. 4 Dublinského nařízení, nelze žalovanému vytknout, že tuto skutečnost vůbec nevzal v úvahu. Jelikož žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal aplikovatelnost čl. 8 Dublinského nařízení jako celku, je třeba mít za to, že posoudil všechny v něm uvedené podmínky a eventuality, přičemž jeho závěr byl za dané procesní a důkazní situace přezkoumatelný a správný.
23. Jelikož nepřichází v úvahu ani žádná další alternativa určení příslušnosti členského státu uvedená v čl. 9 až 15 Dublinského nařízení, je plně odůvodněn závěr, že příslušnost nemůže být určena podle čl. 3 odst. 1 Dublinského nařízení, nýbrž je třeba postupovat podle tzv. „zbytkové klauzule“ uvedené v čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení.
24. Na základě těchto skutečností soud nepovažuje příslušný žalobní bod za důvodný.
25. Dále žalobce namítl, že situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je i nadále nepříznivá a neustále se vyvíjí špatným směrem. Žalovaný se měl důsledněji zabývat stavem azylového systému, jak bylo jeho povinností, a vzít v úvahu zkušenost žalobce jako zranitelné osoby z tábora, v němž byl ubytován. Posouzení této otázky provedl zcela formálně a podklady, ze kterých vycházel, nejsou dostatečné pro závěr, že v Rumunsku nedochází k systémovým nedostatkům v azylovém řízení.
26. Podle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o

mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

27. Podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
28. Soud úvodem poznamenává, že byť české znění čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce Dublinského nařízení používá výraz „*systematické nedostatky*“, používá soud v tomto rozsudku přesnější formulaci „*systémové nedostatky*“, která odpovídá francouzskému (*défaillances systémiques*) i anglickému (*systemic flaws*) znění téhož ustanovení nařízení, jakož i předcházející judikatuře Soudního dvora EU, kterou toto ustanovení kodifikuje (srov. k tomu též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 5 Azs 29/2018 – 29).
29. Dále soud poznamenává, že ve smyslu relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu je v tomto typu řízení ve věcech mezinárodní ochrany třeba shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl žalovaný posoudit, zda je na místě aplikovat čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec a z důvodu systémových nedostatků určit jako příslušný jiný členský stát, eventuálně samotný stát, který vede dublinské řízení. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 – 44, „*závěry správního orgánu o tom, zda přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do státu primárně určeného jako stát příslušný pro posouzení jeho žádosti nebrání systémové nedostatky, pokud jde o azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů v daném státě ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, jež s sebou nesou pro žadatele o mezinárodní ochranu riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise; v opačném případě se správní orgán dopustí vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.*“
30. Ve spise žalovaného je založena Informace OAMP ze dne 5. 4. 2018, která popisuje fungování rumunského azylového systému. V této zprávě jsou uvedeny použité zdroje informací, především „Zpráva o zemi: Rumunsko“ vycházející z azylové informační databáze Evropské Komise (AIDA) ze dne 6. 3. 2018, Výroční zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o lidských právech za rok 2016 – Rumunsko ze dne 3. 3. 2017, pozitivně vyznívající tiskové zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky „Zařízení v Rumunsku poskytují uprchlíkům bránu do nového života“ a „Bezpečná rumunská zastávka na cestě k přesídlení“ a rovněž Pokyny Evropské unie pro zpracování informací o zemích původu (*Common EU Guidelines for Processing Country of Origin*

Information) z dubna 2008. Jiná informativní zpráva, resp. žádný jiný důkaz týkající se rumunského azylového systému ve spise založen není.

31. Krajské soudy v obdobných věcech připustily, že takový způsob práce s informacemi o příslušném členském státě není *a priori* za nesprávný, záleží ovšem vždy na okolnostech případu (o který členský stát jde, zda je žadatel zranitelnou osobou atd.). V některých případech ale soudy zrušily takto podložená rozhodnutí pro vady řízení; obvykle tehdy, pokud žalovaný přímo citoval ve svém rozhodnutí o zastavení řízení ještě jiné podklady, které nebyly založeny ve správním spisu, anebo tam, kde zjištěné informace nebyly dostačující z hlediska komplexního hodnocení podmínek předání cizince do příslušného členského státu.
32. V dané věci soud konstatuje, že není pochybením [zakládajícím vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], pokud žalovaný do spisu vedle zprávy OAMP nezaložil v listinné podobě rovněž všechny zpracovatelem použité zdroje, jestliže je přehledně a dostatečným způsobem ve zprávě označil. Skutkový stav, z něhož žalovaný vycházel, tedy má oporu ve spisu. Je ovšem otázkou, zda takto shromážděné podklady a z nich vyplývající informace (relevantní pro posouzení věci) byly aktuální, jak s nimi žalovaný pracoval při tvorbě skutkových a právních závěrů a zda na jejich základě žalovaný provedl komplexní vyhodnocení podmínek přemístění žalobce do příslušného členského státu.
33. Jde-li o otázku aktuálnosti zprávy OAMP, konstatuje soud, že některé tam uvedené zdroje doznaly revizí. Například „Zpráva o zemi: Rumunsko“, vycházející z azylové informační databáze Evropské Komise (AIDA), ze dne 6. 3. 2018 byla aktualizována v březnu 2019 s tím, že došlo ke změnám v legislativě v tom směru, že není-li zřejmý věk žadatele, který se označuje za nezletilého, je považován za dospělého a držen v zařízení, než je jeho věk zjištěn (str. 11). Také Výroční zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o lidských právech za rok 2016 – Rumunsko ze dne 3. 3. 2017 není úplně aktuální, neboť v době vydání napadeného rozhodnutí již byla k dispozici výroční zpráva za rok 2018 ze dne 13. 3. 2019 (viz <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/romania/>). Doplnění zprávy OAMP ve smyslu aktualizace vstupních podkladů je tedy sice namístě, nicméně pokud tak žalovaný do vydání napadeného rozhodnutí ještě neučinil, nejde s ohledem na krátký časový odstup od vydání použité verze dokumentů o zásadní vadu řízení, jež by sama o sobě mohla být důvodem pro zrušení rozhodnutí.
34. Vadou ovšem je absence meritorních hodnotících úvah žalovaného, pokud jde o otázku případných systémových nedostatků rumunského azylového systému, neboť žalovaný hodnocení zprávy OAMP ze dne 5. 4. 2018 a také jejích zdrojů nevěnoval mnoho pozornosti. Smyslem odůvodnění rozhodnutí je totiž vysvětlení obsahu výroku, v tomto případě výroku o příslušnosti Rumunska podle tzv. zbytkové klauzule (čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení). Hodnocení těchto podkladů ze strany žalovaného je ale formální, je mu věnován nanejvýš jeden odstavec textu a ve své podstatě nejde o hodnocení, nýbrž o stručné vyjmenování oblastí, které zpráva popisuje, a proklamaci, že žalovaný z ní vycházel. Žalovaný rezignuje na vysvětlení skutkových závěrů, jež na základě zprávy OAMP učinil. Již vůbec nejsou úvahy žalovaného individualizovány a zaměřeny na situaci zranitelných osob, konkrétně nezletilých žadatelů bez doprovodu. Úvaha žalovaného se nese ve velmi obecné rovině, přičemž je pravděpodobné, že shodné formulace, případně jen s určitými dílčími obměnami, používá i vůči jiným cílovým zemím dublinského systému a bez ohledu na okolnosti daného případu a zranitelnost osoby žadatele. Přitom je zřejmé, že systémový nedostatek vedoucí až k případnému nelidskému či ponižujícímu zacházení

v konkrétních případech, který je žalovaný povinen vyloučit, se nemusí týkat azylového systému jako celku, nýbrž se může týkat pouze zacházení s určitým okruhem žadatelů nebo podmínek přijetí žadatelů v některých zařízeních.

35. Soud v této souvislosti poznamenává, že v případě žalobce by přijímající stát mohl přistoupit k ověřování jeho skutečného věku, neboť jeho orgány evidují datum narození 25. 8. 2000 (viz originál odpovědi rumunského Generálního inspektorátu pro migraci ze dne 24. 4. 2019), zatímco českým orgánům žalobce udával datum narození 25. 6. 2003. V prvním případě by se tudíž s žalobcem zacházelo jako se zletilou osobu, platilo-li by druhé datum údaj, šlo by o osobu zranitelnou a podléhající odlišnému (privilegovanému) právnímu režimu. Na otázku, jaké datum narození uváděl během pobytu v ostatních členských státech, žalobce uvedl, že v Rumunsku uváděl stejné datum, ale oni psali rok 2000. Po upozornění mu bylo řečeno, že je to v pořádku. S ohledem na toto zjištění, resp. nesrovnalost se měl žalovaný blíže zabývat tím, zda příslušný stát uplatňuje testování věku žadatelů, jakými metodami to činí a jakým podmínkám je do té doby žadatel vystaven, neboť to je bezesporu relevantní pro posouzení, zda žalobci nehrozí nelidské nebo ponižující zacházení.
36. Zpráva OAMP, z níž žalovaný vycházel, pouze obecně uvádí, že nezletilé děti bez doprovodu jsou ubytovány ve zvláštních střediscích Generálního ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí (DGASPC). Tato informace však není přesná, resp. úplná, neboť podle rumunské legislativy (čl. 58 odst. 3, 4 nařízení vlády ze dne 13. 9. 2006, č. 1251) jsou děti bez doprovodu mladší 16 let ubytovány ve speciálních střediscích sociálněprávní ochrany dětí (DGASPC), spolu s nezaopatřenými dětmi rumunského původu, zatímco nezletilí starší 16 let jsou zajištěni v detenčních zařízeních pro uprchlíky a minimálně v T., R. a G. jsou ubytováni spolu s dospělými. Jelikož žalobce měl dne 25. 6. 2019 dovršit 16. rok věku, bylo na místě vzít v úvahu odlišný právní i faktický režim nezletilých osob starších 16 let.
37. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl skutečnosti, které jsou sice pro posouzení aplikovatelnosti „zbytkové klauzule“ relevantní a nezbytné, nicméně podle názoru soudu nikoli dostačující: *„Správní orgán konstatuje, že na úrovni Evropské unie, ať již jejích jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jako nejvyšší orgán odpovědný za dohled nad dodržováním a naplňováním Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967 nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Rumunska, jak to učinil například zcela jednoznačně v minulosti v případě Řecka.“* Dále již žalovaný pouze připomíná nezpochybnitelné mezinárodní závazky Rumunska ve věcech mezinárodní ochrany, fakt, že je považováno za bezpečnou zemi původu Českou republikou i ostatními státy Evropské unie a že umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad dodržováním práv žadatelů.
38. Způsob, jakým se žalovaný vypořádal s otázkou, zda v přijímající zemi nedochází k systémovým nedostatkům v azylovém řízení nebo podmínkách přijetí žadatelů, není v kontextu dané věci přijatelný a představuje vadu rozhodnutí, neboť v řízení o předání cizince a určení příslušného členského státu Evropské unie v dublinském řízení je

jednoznačně širší prostor (z věcného i časového hlediska) pro komplexní posouzení situace cizince. V případech týkajících se Rumunska vyslovil stejný názor např. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 20. 3. 2019, č. j. 32 A 14/2019 – 41, a také Nejvyšší správní soud, jenž v rozsudku ze dne 14. 3. 2019, č. j. 5 Azs 29/2018 – 29, konstatoval, že „[i] přes uvedenou kritiku citovaného vyjádření žalované k otázce možných systémových nedostatků rumunského azylového systému je třeba na druhou stranu konstatovat, že toto vyjádření obsahově odpovídá prosté větě, kterou by bývalo bylo vhodnější v rozhodnutí žalované uvést, tedy že z dosavadní úřední činnosti žalované ani z jí dostupných informací, jako jsou stanoviska UNHCR, případně veřejně přístupná judikatura obou zmiňovaných evropských soudů, resp. vnitrostátních soudů zemí dublinského systému, včetně České republiky, nevyplývá, že by Rumunsko mělo v současné době vykazovat systémové nedostatky, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v tomto členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. Posuzovaná úvaha správního orgánu by tedy jistě byla zcela nedostatečná pro samotné rozhodnutí Ministerstva vnitra o přemístění, byla by nedostatečná i v případě, pokud by již ze stanovisek UNHCR, resp. z evropské nebo vnitrostátní judikatury vyplývalo podezření, že v Rumunsku systémové nedostatky existují, resp. byla by nedostatečná v případě, pokud by již v řízení o zajištění stěžovatel uplatnil výše zmiňovanou zprávu o azylovém systému v Rumunsku (pozn. soudu: jde o zprávu organizací Migrant Integration Center Braşov-România a CNRR Romania o azylovém systému v Rumunsku z roku 2016) a s ní spojená tvrzení“.

39. Nároky na přezkoumatelnost důvodů rozhodnutí se odvíjejí od povinnosti žalovaného vyhledávat důkazy a kontradiktorním způsobem prokazovat, že v cílové zemi k systémovým nedostatkům ve smyslu Dublinského nařízení nedochází. Důkazní břemeno, že v přijímajícím státě nehrozí v důsledku již popsanych systémových nedostatků riziko nelidského či ponižujícího zacházení s žadatelem – zranitelnou osobou, nese bezpochyby stát, jenž rozhoduje o přemístění (předání) žadatele do státu, který je primárně příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V tomto případě musí být požadavek na rozsah a kvalitu odůvodnění vyšší, než je tomu například v řízení o zajištění cizince, v němž po žalovaném s ohledem na rozhodování pod značným časovým tlakem nelze rozumně požadovat, aby prováděl rozsáhlé dokazování s cílem podrobně zjistit situaci v zemi, kam má být cizinec předán (viz k tomu kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 – 21, nebo také shora již uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 5 Azs 29/2018 – 29).
40. Zatímco v části, která se týká vyloučení aplikovatelnosti čl. 3 odst. 1 Dublinského nařízení, je rozhodnutí žalovaného řádně odůvodněno a úvahy žalovaného jsou způsobilé k přezkumu, v části, v níž žalovaný aplikuje čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec Dublinského nařízení, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Z toho důvodu soud věcně nepřezkoumával žalobní námitky poukazující na trvale špatné podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu i na další nedostatky rumunského azylového systému, neboť těmito otázkami se bude muset primárně zabývat žalovaný. Soud na podkladě spisového materiálu pouze označil základní směry úvah, na které by se žalovaný v dalším řízení zaměřil, přičemž komplexní vyhodnocení skutečností vyplývajících z různých informačních zdrojů ve vztahu ke kvalitě azylového systému v Rumunsku bude na žalovaném.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

41. S ohledem na výše uvedené soud rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc žalovanému podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku jsou správní orgány vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
42. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalobci soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení žádné náklady nevznikly. Zástupkyni žalobce, Organizaci pro pomoc uprchlíkům z. s., odměna za zastupování nenáleží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008 – 79), protože nejde o advokáta, ani neposkytuje specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů. Nedopadá na ni proto ustanovení § 35 odst. 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. července 2019

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně